

اشاره:

هر سال با فرا رسیدن دهه محرم، شور و شوق عاشقان اباعبدالله برای برپایی مراسم عزاداری امام حسین (علیه السلام) از سر گرفته می‌شود و کسانی که از مال دنیا بهره‌ای برده‌اند علاقه دارند تا آن‌جا که در توان‌شان هست، برای این مراسم هزینه کنند.

افراد خیری که در اکثر مواقع ترجیح می‌دهند گمنام باشند و هزینه‌هایی را که صرف مجلس امام حسین کرده‌اند، در بوق و کرنا نمی‌کنند.

اگر بخواهیم بدون تعارف بحث‌مان را ادامه بدهیم، باید اقرار کرد که به تازگی برخی از هیئت‌های مذهبی تا حدودی از رسالت اصلی یک هیئت مذهبی دور شده و درگیر تب افزایش امکانات هیئت شده‌اند. امکاناتی که شاید در برخی موارد حکم چشم و هم‌چشمی را دارند.

دیماه

۱۶

ش ۱۳۴

کیوان بالاسرای

یک کار عام‌المنفعه؛ قربه الی الله!

۱. عَلم هیئت‌تان چند تیغه است؟

تقریباً هیچ آمار دقیقی موجود نیست که ثابت کند «عَلم» از چه زمانی، با این شکل و شمایل وارد فرهنگ عزاداری ایام محرم شد. تعبیری که گاه در مورد فلسفه وجودی «عَلم» آورده می‌شود این است که «عَلم» نشانه «عَلَمی» است که علمدار کربلا پیشاپیش لشکر اباعبدالله به احتزاز درمی‌آورد.

اما نکته‌ای که در مورد «عَلم» به ذهن می‌رسد این است که آیا نمی‌شد این نشان و مراتب ارادت به حضرت ابوالفضل را به روش دیگری به نمایش گذاشت؟ هزینه ساخت «عَلم» با توجه به تعداد تیغه‌ها و وزن آن متفاوت است، اما متوسط قیمت ساخت آن حدود بیست میلیون تومان است و اگر هیئت سفارش دهنده، طالب باشد می‌توان تعداد تیغه‌ها و قلم‌زنی‌ها و تزیینات آن را تا صد میلیون تومان هم افزایش داد!

واقعاً چنین هزینه‌های سنگینی برای عرض ارادت به علمدار کربلا لازم است؟! در حالی که این کار را با هزینه‌های بسیار کمتری هم می‌توان انجام داد.

طبل باید بترکند!

دعوی قدیمی «طبل» در هیئت‌های عزاداری، یکی از آن بحث‌های قدیمی‌ست که هیچ وقت خیال تمام شدن ندارد و ما هم قصد نداریم در مورد بودن یا نبودن طبل در دسته‌های عزاداری بحث کنیم. (این بحث در پرونده ویژه محرم سال گذشته نشریه موجود است)

فارغ از بحث مجاز بودن یا نبودن «طبل»، بحثی که اخیراً در این مورد مطرح می‌شود، افراط در اندازه و هیکل آن و طبیعتاً صدای متصاعد شده از آن است! قدیم‌ها وقتی اسم طبل می‌آمد، یک نوع طبل بیش‌تر در ذهن مردم نقش نمی‌بست؛ همه تقریباً یک اندازه و حتی یک شکل...

اما چند سالی‌ست که طبل‌هایی تولید می‌شوند که به اندازه دو برابر قد من و شما، ارتفاع دارند. کار این

طبل‌ها به جایی رسیده که یا باید آن را دو نفره حمل کرد یا این که طبل و طبل هر دو سوار بر گاری و چرخ‌های شوند و به انجام وظیفه بپردازند!

واقعاً این کار لازم است؟ یعنی اگر اندازه طبل‌مان کوچک‌تر باشد، زنجیرزنی دسته عزاداری‌مان قبول نیست و ما به اعماق جهنم پرتاب خواهیم شد؟!

طبل‌هایی که گاه قیمت‌شان به یک میلیون تومان و بالاتر هم می‌رسد، واقعاً چه کاری انجام می‌دهند که طبل‌های معمولی انجام نمی‌دهند؟! مگر قرار است صدای طبل‌مان همه را فراری بدهد که چنین «آبر طبلی» را اجیر کرده‌ایم؟!

بحث مربوط به ایجاد صدای ناهنجار و اذیت و آزار مردم هم که همیشه به قوت خودش باقی‌ست، حتی برای طبل‌های کوچک‌تر...

۳. یک؛ دو؛ سه... امتحان می‌کنیم!

فکرش را بکنید... روز عاشورا در هر کوچه و خیابان چندین و چند دسته عزاداری به سمت محل خاصی در حرکت هستند و هر کدام هم سعی کرده‌اند سیستم‌های صوتی‌شان را در وضعیت اکو و «ماکسیم قدرت» قرار بدهند.

حتما بارها دیده‌اید که چه بلبشویی بپا می‌شود. قصدمان از گفتن این جملات خدای ناکرده اهانت به مجلس امام حسین (ع) یا مداحی‌هایی که خوانده می‌شود نیست. بلکه بحث این جاست که تکلیف خلق‌الله با این همه صدای خارج شده از بلندگوها با صداهایی volume بالا چیست؟!

چقدر خوب بود اگر هیئت‌ها و دسته‌های عزاداری، به جای خرید دستگاه‌های چندگانه «آمپلی‌فایر» و بلندگو و اکو و میکروفون بیسیم و... به یک دستگاه ساده و بی‌آلایش و با قیمت پائین‌تر رضایت می‌دادند و با این کار، هم خلق... را از تحمل صداهایی در هم گره خورده نجات می‌دادند و هم هزینه خرید این دستگاه‌های پر هزینه را صرف کارهای خدا پسندانه‌تری می‌کردند.

۴. لباس فرم و زنجیرت کو؟

چند سالی‌ست که حرکتی نو میان برخی دسته‌های عزاداری باب شده؛ تهیه لباس‌های سیاه یک دست با آرم و نام هیئت به تعداد زیاد و همچنین خرید صدها زنجیر مخصوص زنجیرزنی.

برخی از دسته‌های عزاداری به شدت مقید هستند که حتما باید تمام افراد دسته عزاداری‌شان یک شکل بوده و حتما حتما همه دو زنجیره باشند! قرار است مثلا هیئت دسته، بترکاند!

اصطلاح غیر فنی‌اش به این معناست که تمام افراد حاضر در دسته باید دو زنجیر داشته باشند تا همزمان دو زنجیر با هم بالا رفته و بر روی شانه‌ها فرود بیاید.

یک نکته مهم دیگر هم هست که نباید از قلم بیفتد؛ «زنجیرها همه باید یک‌رنگ و یک شکل باشند»!

پادش بخیر صفا و سادگی دسته‌های عزاداری سال‌های دهه شصت و هفتاد...

راه حل هم داریم!

این همه ایراد گرفتیم، اما این‌طور نیست که فقط بخواهیم ایراد بگیریم. پیشنهاد هم داریم.

اگر برخی از هزینه‌های هیئت یا مسجد محل، صرف خرید ادوات گران‌قیمت نشود، تا پایان محرم و صفر، مبالغ قابل توجهی که از طرف خیرین به مسجد اهدا شده، حتما مبلغ قابل توجهی خواهد شد.

حالا تصور کنید ده یا بیست میلیون تومان پس‌انداز شده است. یعنی به جای ریخت و پاش در خرید ادوات هیئت یا شام دادن‌های بیش از حد، پول‌ها برای کارهای خداپسندانه‌تری پس‌انداز شده‌اند که یقینا هم خدا از آن کارها راضی‌تر است و هم صاحب ماه محرم؛ امام حسین (ع).

۱. سرت رو بالا بگیر!

فکر می‌کنید اگر پنجاه میلیون تومان صرف خرید «علم» بشود، خدا راضی‌ست یا اگر همان پنجاه میلیون، صرف خرید جهیزیه برای چند خانواده آبرومند و مستحق شود؟! حسابش را کرده‌اید با پنجاه میلیون تومان پول

بی‌زبان، چند سری جهیزیه آبرومند را می‌توان راست و ریست کرد؟!

لا بد شما هم تأیید می‌کنید که اجر و پاداش این کار، در مقابل خریدن «علم» و بلند کردن و چرخاندن آن، اگر بیش‌تر نباشد؛ کمتر هم نیست.

۲. صندوق وام‌های خداپسندانه!

تمام مواردی که در این مطلب آورده شده، فقط پیشنهاد هستند و خدای ناکرده منظورمان این نیست که به نوع عزاداری شخص یا گروه خاصی، ایراد بگیریم. بلکه هدف‌مان این است که فرهنگ جدیدی از ابراز ارادت به اهل‌بیت (ع) را باب کنیم.

یکی از راه‌های عرض ارادت به اهل‌بیت (ع) می‌تواند این باشد که وقتی شخصی قصد دارد مبلغی را نزد امام حسین (ع) کند، آن مبلغ را به قصد رضایت خدا و امام حسین (ع) تقدیم به صندوق خیریه مسجد محله بکند.

تصور کنید اگر بخشی از خیرین دست به خرج دهه محرم، هزینه‌هایی که برای این ایام کنار گذاشته‌اند

را روی هم بگذارند و یک صندوق قرض‌الحسنه برای مسجد محل راه‌اندازی کنند، چه کارها که نمی‌توان با آن انجام داد.

اعطای وام قرض‌الحسنه و بدون بهره به خانواده‌هایی که گرفتاری مالی دارند، از آن کارهایی‌ست که بارها در دین مبین اسلام به آن سفارش شده است.

۳. ... خیلی کارهای دیگه!

اهدای کمک هزینه تحصیلی، اهدای کمک هزینه ماهیانه برای خانواده‌های بی‌سرپرست، راه‌اندازی کارگاه‌های تولیدی کوچک برای درآمدزایی خانواده‌های کم‌درآمد و...

کارهای بسیار زیادی می‌توان با هزینه‌های صرفه‌جویی شده ایام محرم انجام داد. کافی‌ست یک حساب سرانگشتی بکنیم و ببینیم اگر هیئت هر شب به پانصد ششصد نفر، کباب بدهد بهتر است؛ یا این‌که شام هیئت فقط برای تاسوعا و عاشورا باشد و هزینه صرفه‌جویی شده این کار، به سمت کارهای عام‌المنفعه‌تری سوق داده شود؟!